

nov pre jednotlivé bratislavské mestské časti. Ide o zhrnutie hlavných zásad, ktoré by sa mali v jednotlivých mestských častiach rešpektovať. Sú ilustrované ortofotosnímkami a prehľadnými mapkami vyjadrujúcimi krajinnoekologickú vhodnosť územia. V závere (9. kapitole) autorky komentujú očakávaný budúci rozvoj mesta. Uvádzajú niektoré odporúčania, ktoré by bolo žiaduce dodržiavať v procese plánovania a riadenia jeho udržateľného rozvoja.

Dielo môžu využiť krajinní ekológovia, geografi, odborníci z oblasti ochrany prírody a krajiny, krajinného plánovania, územného plánovania, krajinnej architektúry, krajinného inžinierstva a ďalší odborníci z oblasti plánovacej i decíznej sféry. Môže poslúžiť aj ako vhodná pomôcka pre učiteľov a študentov vysokých škôl, keďže v súčasnosti máme na Slovensku niekoľko desiatok študijných programov, ktoré sa opierajú o poznatkovú bázu krajinnej ekológie a jej aplikáciej časti – krajinného plánovania.

Ukážka spracovania krajinnoekologického plánu MČ Bratislava-Petržalka. Spracovanie krajinnoekologického potenciálu územia (urbanizačného, poľnohospodárskeho a ekologického) a vhodnosti využívania územia pri rešpektovaní prírodných podmienok, potenciálov a prírodných zdrojov.

Monografiu však môžu využiť aj učители a žiaci stredných a základných škôl z Bratislavy, resp. bratislavského regiónu napr. pri ekologickej a environmentálnej výchove a projektovom vyučovaní orientovanom na regionálne úlohy. V súčasnosti podobné textovo a graficky komplexne spracované dielo o území Bratislavy, ktoré by bolo zamerané na analýzu, syntézu a hodnotenie krajinnoekologických podmienok územia mesta, nie je k dispozícii.

Osobitne treba oceniť podrobné anglické zhrnutie spolu s anglickým prekladom názvov všetkých obrázkov, tabuliek, fotografií, ortofotosnímkov a legiend k publikovaným mapám. Tým sa okruh možných čitateľov rozširuje aj o zahraničnú vedeckú a odbornú komunitu.

Bohatá grafická dokumentácia však predurčuje toto dielo aj pre ďalších domácich a zahraničných záujemcov z radov širokej verejnosti, ktorí majú záujem o hlbšie spoznanie krajinnoekologických podmienok rozvoja mesta Bratislava.

Mária Kozová

Rozvoj Bratislavy podľa návrhu desiatich krajinných ekologiciek

Vytlačená a zviazaná kniha. Človek ju vezme do ruky, prelistuje, na niektorej strane sa dlhšie pristaví, prečíta pár riadkov a listuje ďalej. Takto si často prezerá knihy v knižkupectve.

Jedno dlhšie zastavenie nad jednou knihou bolo 6. marca 2007 v zaujímavých priestoroch Vodárenského múzea v Bratislave-Karlovej Vsi počas slávnostného uvedenia publikácie *Krajinnoekologické podmienky rozvoja Bratislavy* do života. Desiat autoriek niekoľko rokov spracúvalo problematiku životného prostredia mesta. Poukázali na ešte existujúce významné prírodné hodnoty, ktoré treba zachovať, predložili návrh využitia nezastavaných plôch a zamysleli sa nad budúcim rozvojom mesta i jeho 17 mestských častí.

O Bratislave už vyšlo veľa publikácií. Mnohé majú reprezentatívny vzhľad s množstvom príťažlivých farebných

obrázkov a prezentujú len tú lepšiu stránku mesta. Aj v novej publikácii sú farebné fotografie a množstvo iných grafických podkladov, ale zachytávajú nielen pozitíva, ale aj negatíva mestského prostredia. Urbanizačný rozvoj hlavného mesta ide takým rýchlym tempom, že mnohé publikované zábery už možno pokladať za historické. Všetci účastníci svorne konštatovali, že treba niečo urobiť, aby bol rozvoj ekologickejší a zdravší.

Slávnostné podujatie, keďže sa konalo v priestoroch Vodárenského múzea, začalo vystúpením Ing. O. Krajčoviča, dlhoročného pracovníka Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, a. s., ktorá spravuje toto múzeum. Oboznámil prítomných s jej históriou i súčasným poslaním. Podpredseda SAV RNDr. I. Zahradník ČSČ., pripomenul históriu a súčasnosť vedy a SAV, ako vrcholnej vedeckej inštitúcie na Slovensku. Na jeho slová nadviazal riaditeľ ÚKE SAV Ing. J. Oszlányi, CSc. Zamerail sa na význam ústavu a jeho prínos nielen pre Slovensko, ale aj z hľadiska medzinárodnej spolupráce. História a prítom-

nosť sa striedali aj v slovách prof. M. Ružičku, ktorý poukázal častokrát na nezáujem kompetentných o vedecké výsledky pri plánovaní rozvoja krajiny. Trocha s napätím sme očakávali, ako prijme túto publikáciu osoba v tej chvíli najpovolanejšia, viceprimátorka Bratislavy A. Dyttertová. Vystihla súčasnú situáciu, keď povedala, že v Bratislave, ako významnom centre Slovenska, treba sklbiť moderný život s prírodou a dodala, že kniha si nájde svojich čitateľov aj v radoch tých, ktorí o meste rozhodujú. Jej slová vyvolali uznanlivý potlesk, čo ocenil aj exminister životného prostredia a poslanec NR SR prof. L. Miklós. Ako vždy, prof. Miklós zaujal poslucháčov vysoko odborným prejavom a s príslovečným humorom poznamenal, že kniha sa mu veľmi páči nielen po odbornej stránke, ale aj po ilustračnej, chýba tam už len jeho meno.

Hlavná autorka doc. T. Hrnčiarová vo svojej prezentácii nikoho nenechala na pochybách, že rozvoj Bratislavy treba usmerňovať aj vedeckými ekologickými argumentmi. Poďakovala sa celému autorskému kolektívu, a pred-

všetkým tým, ktorí finančne prispeli na vydanie publikácie. Okrem hlavných podporovateľov, ktorými boli Slovenská akadémia vied, Spoločnosť autorov vedeckej a odbornej literatúry a Ústav krajiny ekológie SAV, vysoko si cenila predovšetkým menších prispievateľov – 6 mestských častí Bratislavy a 4 spoločnosti (Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Geodis Slovakia, s. r. o., Esprit, s. r. o., Ekojet, s. r. o.). Veľkú zásluhu na vydaní publikácie mala Veda, vydavateľstvo SAV a na jej vzhla-

de grafická dizajnerka J. Sapáková. Nad vedeckou úrovňou bdeli dvaja renomovaní oponenti prof. J. Drdoš a prof. J. Oťaheľ.

Po slovách vďaky a uznania nastala chvíľa uvedenia novej publikácie do života dvoma najpovolanejšími - A. Dyttertovou a prof. L. Miklósom, ktorí vetvičkou rozkvitnutého dulovca namočenou do bratislavskej vody pokropili knihu, a dali tak na známosť, že nová publikácia si môže hľadať svoje miesto nielen na pulte kníhkupectva Vedy, vy-

davateľstva SAV, ale aj v odborných kruhoch. Slávnostnú atmosféru umocnil spev, hra na harmonike a fujare v podaní členov opery SND Ľ. Straku a Ľ. Uhráka.

Slávnostnému podujatiu predchádzala tlačová beseda, ktorú veľmi starostlivo pripravila A. Štrpková z tlačového odboru SAV. Prekvapil veľký záujem médií – rozhlasu, televízie a novín o budúci rozvoj mesta.

Tatiana Hrnčiarová

Knihu o Bratislave uviedli do života prof. L. Miklós a viceprimátorka A. Dyttertová, asistujú T. Hrnčiarová a M. Moyzeová. Na slávnostnom uvedení publikácie sa zúčastnili (sprava): Ing. J. Oszlányi, riaditeľ Ústavu krajiny ekológie SAV, prof. M. Ružička, nestor krajiny ekológie na Slovensku, doc. T. Hrnčiarová, vedúca autorského kolektívu, prof. L. Miklós, poslanec NR SR, RNDr. I. Zahradník, CSc., podpredseda SAV, M. Moyzeová, moderátorka podujatia a zároveň jedna zo spoluautoriek a A. Dyttertová viceprimátorka Bratislavy. Foto: J. Barna

1. s. obálky: Súčasnú krajinnú štruktúru Liptovskej kotliny (časť Smrečianska pahorkatina) reprezentujú súvislé lesné komplexy, lúky, pasienky a veľkoblková orná pôda. V pozadí Nízke Tatry a Kozie chrbty. Foto: T. Hrnčiarová, júl 2005
2. s. obálky: Lamačská brána (s teplárňou a intenzívnou dopravou) oddeľuje Pezinské Karpaty (s lúkou v popredí) od Devínskych Karpát (s kopcom Sitina v pozadí). Foto: T. Hrnčiarová, september 2006
3. s. obálky: Výrez Mestskej časti Bratislava-Petržalka s relatívne najlepšie zachovanou časťou Veľkého a Malého Draždiaka. Potreba prísnejšej ochrany zvyškov vodných a mokraďových spoločenstiev v intenzívne využívannej urbanizovanej krajine. Ortofotosnímka: Geodis Slovakia, spol. s r. o., Bratislava, 2004; opis na snímke: autorky publikácie
4. s. obálky: Na rozhraní Malých Karpát a Podunajskej nížiny leží vinohradnícke mestečko Svätý Jur (v popredí), vpravo NPR Šúr, v pozadí vľavo Slovenský Grob. Foto: T. Hrnčiarová, júl 2005

Monotematickú časť zostavili: prof. RNDr. Mária Kozová, CSc. a doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc.